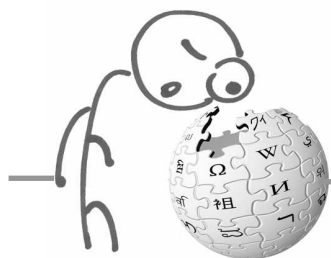

Уикипедия: Поглед отвътре

Вася Атанасова

<http://bg.wikipedia.org/wiki/user:spiritia>

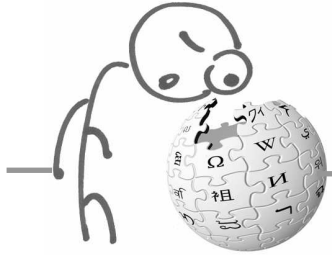
Уикипедия: Поглед отвътре

- Технологията “уики”
- Авторски права и свободно съдържание
- Водещи принципи на Уикипедия
- Уикипедия в образованието
- Приоритети за 2011 г.

Български редактори на среща с основателя на Уикипедия, Джими Уейлс, юни 2009

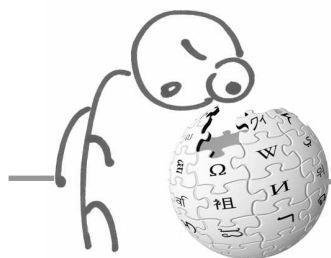

Уикипедия: Поглед отвътре

Какво е Уикипедия?

- **Енциклопедия.**
- **Електронна и онлайн базирана**, без ограничения в обема като традиционните енциклопедии.
- Динамична общност от редактори, които се включват към проекта и допринасят на **доброволчески начала**, без материални стимули, но и без принуда.
- Най-мощният проект, публикуван под **свободен лиценз**. На над **270** световни езика/диалекта.
- Уебсайт **№7** по популярност, единственият некомерсиален сред топ 10+, издържащ се от **дарения**.

Уикипедия: Поглед отвътре ²⁴~~23~~

Сродни на Уикипедия проекти на Фондация Уикимедия

a multilingual tree
encyclopedia
Wiktionary
[ˈwɪkʃənri] n.,
a wiki-based Open
Content dictionary
Wileo [ˈwɪlɪ kɑːtɪ]

УикиНовини

УИКИКНИГИ

Уикиизточник

WIKIMEDIA
META-WIKI

WIKIMEDIA
COMMONS

WIKISPECIES

MediaWiki

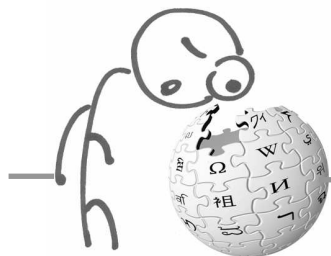

WIKIVERSITY

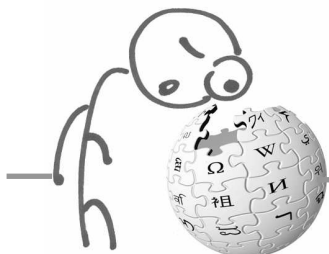
WIKIMEDIA
INCUBATOR

Технологията “уики”

- Уорд Кънингъм (1995): “Уики е най-простата онлайн база данни, която въобще би могла да съществува.”
- Характеристики:
 - Съдържанието се създава от своите потребители,
 - **съвместна работа** над общ документ
 - без специален софтуер – **само с браузър**,
 - **Запазване на всяка промяна** в историята на страницата с уникален идентификатор в базата данни,
 - Изграждане на **смислови тематични асоциации** по интуитивен за потребителите начин
- Най-популярна уики дистрибуция: **MediaWiki**

Технологията “уики”

Страница в режим на редактиране

- Начална страница
- Портал на общността
- Съдържание
- Последни промени
- Случайна статия
- Помощ
- Дарения

- Инструменти
- Какво сочи насам
- Свързани промени
- Качване в Общомедия
- Специални страници
- Подстраници

Spiritia (+) Моята беседа Моите настройки Моят списък за наблюдение Моите приноси Излизане

Статия Беседа Преглед Редактиране История Търсене

Редактиране на „Уикипедия“

от Уикипедия, свободната енциклопедия

3 предложения: интервали поправи интервали поправи число+г. поправи

Елементи от статията... Тематични шаблони... Работни шаблони...

вж код a_x a^x nbsp „“ del {} | - - удар. <!-- en: br subst: <ref> [[...]] [[...]] ...#... # \$ Още...

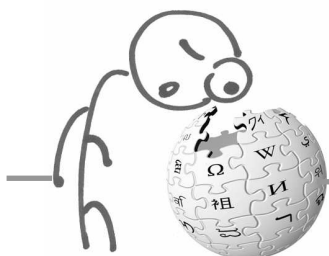
А А Допълнително Специални символи Помощ

Заглавие Оформление Оформление Вмъкване

[[Картинка:Wikipedia-logo-v2-bg.png|right|thumb|Емблемата на Уикипедия на български език]]
[[Файл:Www.wikipedia.org screenshot.png|дясно|thumb|380px|Многоезичният портал www.wikipedia.org]]

'''Уикипедия''' (на '''английски''' – Wikipedia, произнася се [wi'ki'pidi.ə] или [wiki-], както и [-e]) е многоезична, [[мрежа|мрежово]]-базирана [[енциклопедия]] със [[свободно съдържание]]. Тя е динамичен продукт на сътрудничащи си [[Доброволец|доброволци]] от целия свят, позволяваща на всеки човек с достъп до [[Интернет]] да участва в редактирането ѝ. Проектът започва на [[15 януари]] [[2001]] като допълнение към [[Нюпедия]], която се съставя от експерти. Понастоящем Уикипедия се управлява от организацията с нестопанска цел [[фондация Уикимедия]]. В Уикипедия има над 18 милиона статии, включително над 100 хиляди:000 в [[Български език]].

Технологията “уики”

История на страница

Уикипедия
Свободната енциклопедия

Начална страница
Портал на общността
Съдържание
Последни промени
Случайна статия
Помощ
Дарения

▼ Инструменти
Какво сочи насам
Свързани промени
Atom
Качване в Общомедия
Специални страници
Подстраници

Преглед на историята на „Уикипедия“

от Уикипедия, свободната енциклопедия

[Преглед на извършените административни действия по страницата](#)

Търсене в историята

Година: Месяц: Само изтритите

Разлики: Изберете версиите, които желаете да сравните, чрез превключвателите срещу тях и натиснете <Enter> или бутона за сравнение.

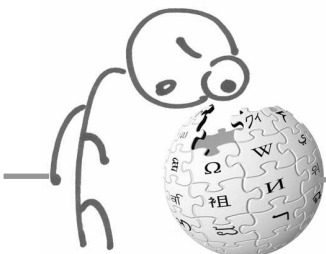
Легенда: **(тек)** = разлика с текущата версия, **(пред)** = разлика с предишната версия, **м** = малка промяна

(Последни | Първи) Преглед (по-нови 250 | по-стари 250) (20 | 50 | 100 | 250 | 500).

Сравнение на избраните версии

- [\(тек | пред\)](#) 20:40, 23 март 2011 Mjbmrbot [\(Беседа | приноси\)](#) **м** (23 836 байта) *(r2.7.1) (Робот Добавяне: Itg:Wikipedeja)* [\(върщане\)](#)
- [\(тек | пред\)](#) 11:04, 14 март 2011 V111P [\(Беседа | приноси\)](#) (23 817 байта) *(малко малки поправки и допълнения)* [\(върщане\)](#)
- [\(тек | пред\)](#) 11:57, 10 март 2011 Spiritia [\(Беседа | приноси\)](#) **м** (23 468 байта) *(Премахната редакция 3868363 на 89.215.13.159 (б.))* [\(върщане\)](#)
- [\(тек | пред\)](#) 11:55, 10 март 2011 89.215.13.159 [\(Беседа\)](#) (23 264 байта) *(→Емблеми)* [\(върщане\)](#)
- [\(тек | пред\)](#) 21:32, 4 март 2011 Izvora [\(Беседа | приноси\)](#) **м** (23 468 байта) *(Премахнати редакции на Mimo 972 (б.), към версия на Kasirbot)* [\(върщане\)](#)
- [\(тек | пред\)](#) 21:29, 4 март 2011 Mimo 972 [\(Беседа | приноси\)](#) (219 байта) *(Заместване на съдържанието на страницата с „http://nagradite.net/mimo_97 http://nagradite.net/mimo_97 http://nagradite.net/mimo_97 http://nagradite.ne...“)* [\(върщане\)](#)
- [\(тек | пред\)](#) 16:58, 25 февруари 2011 Kasirbot [\(Беседа | приноси\)](#) **м** (23 468 байта) *(Робот Добавяне: fr:Wikipedia)*

Технологията “уики”

Разлика между версии на страница

Уикипедия
Свободната енциклопедия

- Начална страница
- Портал на общността
- Съдържание
- Последни промени
- Случайна статия
- Помощ
- Дарения

Инструменти

- Какво сочи насам
- Свързани промени
- Качване в Общомедия
- Специални страници
- Версия за печат
- Постоянна препратка
- Цитирания

Spiritia (+) Моята беседа Моите настройки Моят списък за наблюдение Моите приноси Излизане

Статия **Беседа** Преглед Редактиране История

Уикипедия [редактиране]

от Уикипедия, свободната енциклопедия
(Разлики между версиите)

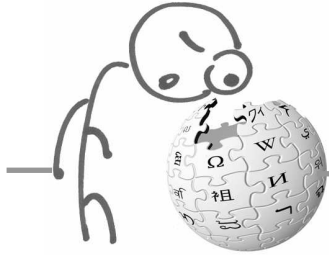
<p>Версия от 11:04, 14 март 2011 (редактиране) V111P (Беседа приноси) <i>(малко малки поправки и допълнения)</i> ← По-стара редакция</p>	<p>Текуща версия към 20:40, 23 март 2011 (редактиране) (връщане) Mjbmrbot (Беседа приноси) m (r2.7.1) (Робот Добавяне: Itg:Wikipedeja)</p>
---	--

<p>Ред 189:</p> <pre>[[lo:Βήματα]] [[it:Wikipedija]] [[lv:Wikipēdija]] [[map-bms:Wikipedia]]</pre>	<p>Ред 189:</p> <pre>[[lo:Βήματα]] [[it:Wikipedija]] + [[itg:Wikipedeja]] [[lv:Wikipēdija]] [[map-bms:Wikipedia]]</pre>
--	--

Текуща версия към 20:40, 23 март 2011

Уикипедия (на *английски* — Wikipedia, произнася се [ˌwɪˈkiːpiːdi.ə] или [ˌwɪki-], както и [-e]) е многоезична,

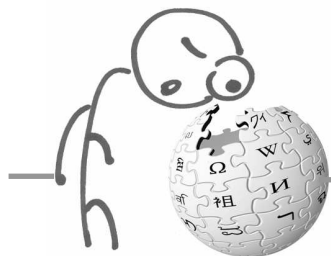

Свободно съдържание

- Текстът на Уикипедия се публикува под свободния лиценз **Криейтив Комънс** - Признание - Споделяне на споделеното (CC-BY-SA) (“**някои** права запазени”)

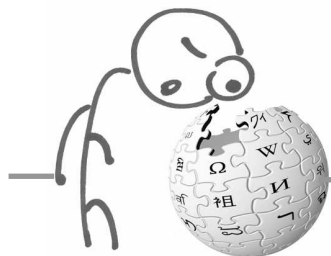

- **Четирите свободи** на свободното съдържание:
 0. свободата произведението да се използва,
 1. свободата произведението да се изучава,
 2. свободата да се правят и разпространяват изцяло или частично копия на произведението,
 3. свободата да се правят промени и тези производни работи да се разпространяват.

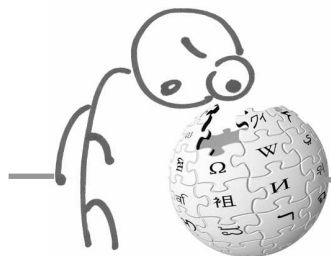
Свободно съдържание

- Всяко свободно лицензирано съдържание може да се ползва от тези четири свободи **при условие, че**:
 - е направено признание на съответния автор,
 - е указан свободният лиценз,
 - е указано, ако са внесени промени спрямо оригинала.
- Редакторите допринасят към Уикипедия, съгласявайки се да предоставят тези четири свободи **завинаги и на всекиго**, без ограничение и **безплатно**.
- Ползвателите на съдържание от Уикипедия следва да се съгласят и да изпълнят условията.

Водещи принципи на Уикипедия

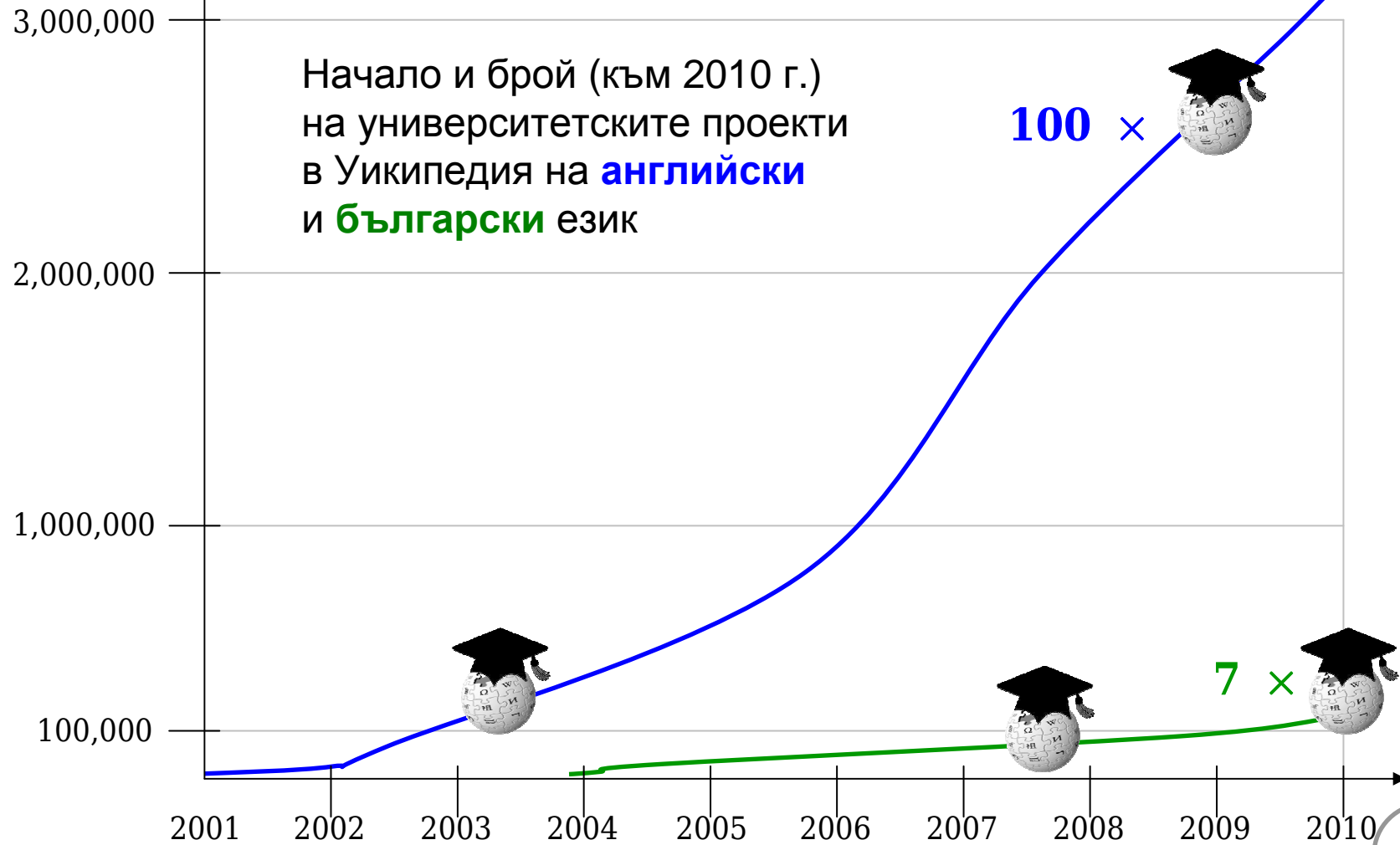
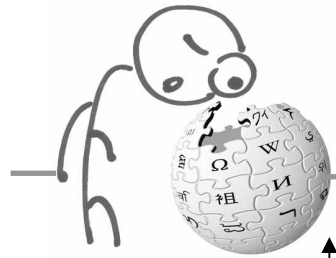
- Принципи за съдържанието:
 - Възможност за проверка (спрямо благонадеждни източници)
 - Неутрална гледна точка
 - Без оригинални изследвания
 - Енциклопедичен стил
- Авторски права: свободно съдържание.
- Кодекс на поведението и вземане на решенията на принципа на консенсуса.
- Безплатно съдържание без реклами.
- Бъдете смели! (Но не и безразсъдни... 😊)

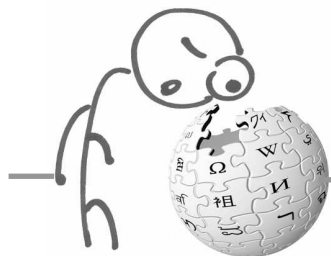

Уикипедия в образованието

- Уикипедия като **образователен ресурс**:
 - Развиване на знанията по изучаваната дисциплина
 - Структуриране на съдържанието, изграждане на семантични гнезда и йерархии от понятия
 - Илюстративно и мултимедийно съдържание
- Уикипедия като **образователна среда**:
 - Умения за изразяване във енциклопедичен стил
 - Развиване уменията за превод
 - Критично отношение към източниците
 - Работа в екип и в непозната, критична среда
 - Опит с уики-софтуера и навигацията в уики-среда

Уикипедия в образованието

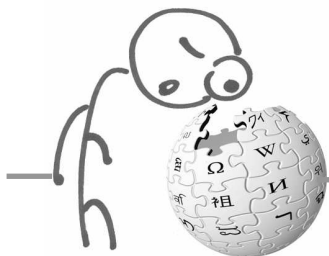

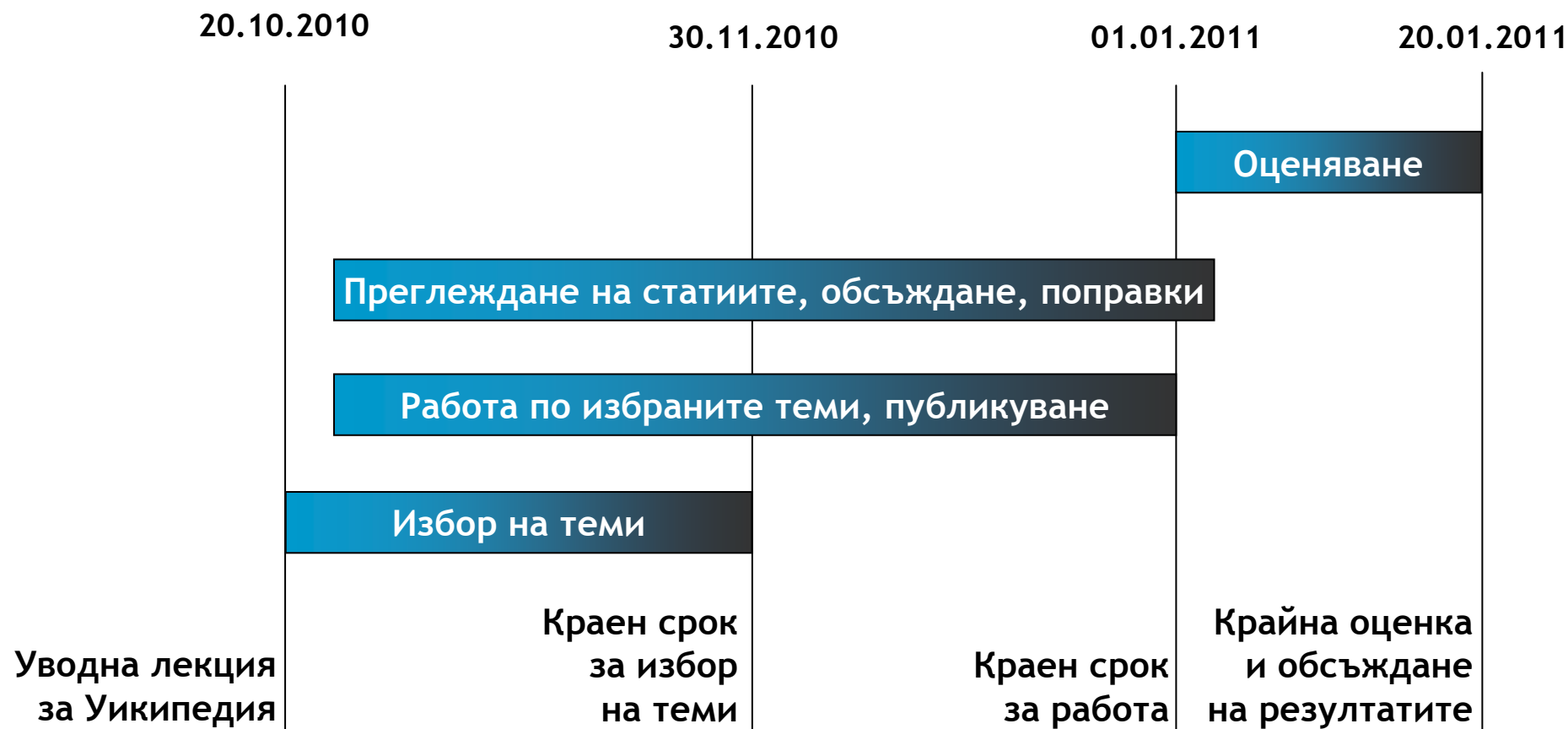
Уикипедия в образованието

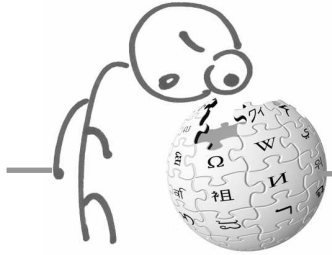
Уикипроекти в Българоезичната Уикипедия:

- *„Изкуство и култура“* – доц. Росица Гичева, НБУ, 2007/2008;
- *„Електронно обучение“* – гл. ас. Евгения Ковачева, ФМИ - СУ, 2008/2009;
- *„Онлайн медии и ПР“ – Част 1,2* – Жюстин Томс, НБУ, 2009/2010, 2010/2011;
- *„Политическа философия“ – Част 1,2* – ст. ас. Николай Кръстев, УНСС, 2009/2010, 2010/2011;
- *„Политология“*, гл. ас. Георги Проданов, НБУ, 2010/2011

Уикипедия в образованието

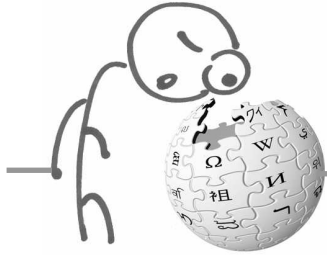

Приоритети за 2011 година

Приоритети на Фондация Уикимедия за 2011 година

- Създаване на визуален текстов редактор (в момента не е WYSIWYG)
- Подобряване на преживяването за новите редактори
- Подкрепа за уики-общностите в развиващите се страни
- Осигуряване на достъп до Уикипедия от всички видове устройства
- По-лесни процедури за качване и разглеждане на мултимедийно съдържание

Благодаря за вниманието!

Вася Атанасова

<http://bg.wikipedia.org/wiki/user:spiritia>

Уикипедия:Разговори

<http://bg.wikipedia.org/wiki/У:Р>

